

# OSTATNIE WIADOMOSCI

Prenumerata miesięczna  
1.50 z odb. w Adm.  
1.95 z odn. do domu

## KRAKOWSKIE

10 gr.

Rok VII.

Kraków, Wtorek 5 października 1937 r.

Nr. 276

# Powody wyznaczenia kuratora

## w Związku Nauczycielstwa Polskiego — Oświadczenie premiera Sławoj-Składkowskiego

PAT przynosi następujące oświadczenie prezesa Rady Ministrów i ministra spraw wewnętrznych w sprawie Związku Nauczycielstwa Polskiego:

„Wobec wniesionego odwołania przez b. zarząd Związku Nauczycielstwa Polskiego od decyzji w sprawie czasowego zawieszenia działalności Z. N. P. i wyznaczenia kuratora, stwierdzam co następuje:

I. Przyczyny zawieszenia w urzędowaniu b. zarządu Zw. N. P. były następujące:

1) **Polityczne:** tolerowanie i popieranie od dłuższego czasu:

a) idei i tendencji wyraźnie komunistycznych, lub z komunizmem graniczących,

b) pacyfizmu wśród nauczycieli i w szkolnej pracy wychowawczej, sprzecznego z założeniami interesów Państwa.

c) podważania zaufania do

władz państwowych i gloryfikowania pracy władz zaborczych w dziedzinie stosunków szkolnych.

2) **Społeczne:** naruszenie wolności przekonań i podstawowych praw obywatela przez prześladowanie nauczycieli, nie zgadzających się z wyżej wspomnianymi kierunkami politycznymi.

3) **Formalno-prawne:**

a) przekraczanie ram budżetu w wydatkowaniu poszczególnych sum,

b) użycie sum pieniężnych na rzeczy, nie mające nic wspólnego ze statutem i sprzecznych z celami związku (wydawnictwa polityczne).

II. Wyznaczenie kuratora ma na celu:

1) Przeszkodzenie destrukcyjnej pracy, niszczącej dorobek i opinię zasłużonego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

2) Poprawę i wyprostowanie kierunku pracy zarządu tegoż Związku Nauczycielstwa Polskiego w myśl potrzeb i interesów Państwa.

3) Przeprowadzenie w możliwie krótkim czasie wyborów nowego zarządu, mających być istotnym wykładnikiem państwowego i patriotycznego nastawienia nauczycielstwa polskiego.

gen. dyw. Sławoj-Składkowski  
Prezes Rady Ministrów  
i Min. Spr. Wewn.

# Arabowie ogłaszają strajk powszechny

## Dalsze aresztowania wśród działaczy arabskich

JEROZOLIMA. Aczkolwiek sytuacja w Palestynie po energicznych zarządzeniach administracji brytyjskiej jest na ogół spokojna i porządek nie został nigdzie zakłócony, napięcie trwa w dalszym ciągu, zwłaszcza wśród Arabów.

Działacze arabscy są jeszcze pod wrażeniem niespodziewanej akcji rządu i przypuszczają należy, że upłynie co najmniej kilka dni, zanim zajmą oni stanowisko wobec nowego kursu polityki brytyjskiej w Palestynie.

Wśród czynników arabskich podnoszą się głosy na rzecz

proklamowania strajku powszechnego. — W kołach żydowskich natomiast daje się zauważyć ogólne uczucie ulgi.

Na ogół istnieje przekonanie, że władze brytyjskie ostatnimi zarządzeniami przyczyniły się do oczyszczenia atmosfery.

Spośród 6 przewodców arabskich, których aresztowanie zostało zarządzone, 5 jest już uwięzionych. Uwięzieni znajdują się obecnie na drodze na wyspy Seycheles na Oceanie Indyjskim, dokąd zostali deportowani.

Wczoraj około południa Arabowie w Jerozolimie i Jaffie zaczęli samorzutnie zamykać sklepy na znak protestu. Istnieje przypuszczenie, że akcja protestacyjna obejmie cały kraj.

Jednak na podstawie nadzwyczajnych pełnomocnictw okręgowy komisarz rządu ma prawo nakazać kupcom otwarcie sklepów.

W Jerozolimie dokonano wczoraj dalszych aresztowań

wśród działaczy arabskich. Jeden z przewodców arabskich aresztowany został w chwili, gdy nawoływał do zamykania sklepów arabskich.

W całym kraju wzmocniono patrole wojskowe i policyjne.

## Śmiertelna walka z niedźwiedziami

Z Kopenhagi donoszą, że w miejscowości Roskilde dwa niedźwiedzie rzuciły się na pogromcę w chwili, gdy ten znajdował się w klatce. Podczas 15-minutowej walki pogromca odniósł ciężkie rany i wkrótce zmarł.

## Powszechny festival sztuki

### Wystawę malarstwa, rzeźby i grafiki otworzył Marszałek Śmigły-Rydz

Inauguracyjny dzień pierwszego powszechnego festivalu sztuki polskiej w Warszawie rozpoczął się pod znakiem pięknej, wiosennej pogody.

W sobotę dn. 2 b. m. przybyło około 1000 osób z prowincji, które od rana pod kierunkiem przewodników udały się grupa

mi na zwiedzanie zabytków miasta, galerij i wystaw.

Najuroczystszy momentem dnia było otwarcie wystawy malarstwa, rzeźby i grafiki w salonach Resursy, którego dokonał Marszałek Śmigły-Rydz w obecności wysokich dostojników państwowych.

## Zorza polarna nad Bałtykiem

### Rybacki uważają ją za zapowiedź łaski Bożej

Ostatniej nocy zaobserwowane zostało u brzegów otwartego Bałtyku niesamowicie piękne zjawisko atmosferyczne, które okazało się zorzą polarną.

Starzy i doświadczeni rybacy, którzy opłynęli wszystkie morza świata, zgodnie stwierdzają realność zjawiska zorzy polarnej nad morzem polskim.

Było ono niezwykle mocne, czego dowodem, że mieszkańcy Pucka i okolicy, w pierwszej chwili sądzili, iż płonie Półwysep Helski

Morze odbijało światła zorzy, potęgając piękno osobliwego zjawiska. Zorza wystąpiła w szeregu wstęg czerwonych, jedne nad drugimi (jak gdyby schody) i od horyzontu, aż po nieboskłon płonęła czerwonymi strzelistymi światłami. Zjawisko trwało od godz. 20,30 do 21,47. Poczęło nikać szybko kulistymi kręgami.

Rybacki zjawę zorzy polarnej uważają za zapowiedź łaski Bożej dla naszego kraju i wróżbę domyslności w roku 1938.

## Wicemin. Świtalski wraca do Poznania

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu p. Ferdynand Świtalski złożył prośbę o zwolnienie go z pełnionych dotychczas obowiązków powierzenie mu z powrotem stanowiska dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu.

Pan Prezydent R. P. na wniosek Rady Ministrów, przychylił się do prośby o zwolnienie.

Minister skarbu, powierzając wiceministrowi Świtalskiemu stanowisko dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu, zapewnił sobie jego dalszy udział w akcji usprawnienia administracji skarbowej na szerszym terenie.

## Nie będzie zmian we Francji

### Rząd nie wprowadzi kontroli dewizowej

PARYŻ. Do wczorajszego posiedzenia Rady Ministrów koła polityczne przywiązywały szczególne znaczenie, ponieważ na porządku dziennym obrad znajdowały się sprawy związane z sytuacją finansową kraju.

Po obradach ogłoszono komunikat, który stwierdza, iż żadne względy techniczne nie usprawiedliwiają spekulacji, jaka rozwinęła się w ostatnich czasach i ataku na walutę francuską. Budżet został zrównoważony, nastąpiła poprawa pod względem kasowym, zapewniono środki na spłatę na leżności październikowych. Sytuacja finansowa Francji jest więc najzupełniej zdrowa.

Rada Ministrów, odrzucając wszelką myśl o ograniczeniach dewizo-

wych, uważa, że obrona waluty może być tylko wynikiem jednolitej woli narodu, zmierzającej do obrony dobrobytu narodowego przez wielki wysiłek pracy, dyscypliny i zjednoczenia.

Będąc wyrazicielem tych uczuć, Rada Ministrów stwierdza, iż jednomyślnie powzięto następujące uchwały:

1) Rząd potwierdza, że jest stanowczo przeciwny wszelkim zarządzeniom o kontroli dewizowej.

2) Rząd utrzyma nadal z całą stanowczością politykę pokojową.

3) Rząd postanowił położyć kres wszelkiej agitacji i działalności pewnych cudzoziemców na ziemi francuskiej.

## Zjazd ochotników b. 205 p. p.

W sobotę dn. 2 b. m. rozpoczęły się w Warszawie uroczystości związane z pierwszym walnym zjazdem koła ochotników b. 205-go p. p. im. Jana Kilińskiego.

Protoktorat nad zjazdem objęli: b. dowódca dywizji ochotniczej płk. Adam Koc, były dowódca brygady p. p. płk. Jerzy

Ferek-Bleszyński, płk. Mieczysław Wyżel Ścieżyński oraz b. dowódca pułku gen. Mond.

Przy dźwiękach Pierwszej Brygady wkroczyły na plac Marszałka Piłsudskiego oddziały, ustawiając się frontem do grobu Nieznanego Żołnierza. Następnie podniosły moment — apel poległych. Po każdym nazwisku, dawni ochotnicy odpowiadają: „Poległ na polu chwały”. Lista poległych zawiera 229 nazwisk.

Po odczytaniu listy poległych rozległy się głuche werble...

Następnie prezydium zarządu złożyło wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza i kompanie b. ochotników udały się do Belwederu, celem złożenia hołdu Wielkiemu Marszałkowi.

## Anglia i Francja zapraszają Italię do dyskusji nad zagadnieniem hiszpańskim

LONDYN. Reuter dowiaduje się, że nota angielsko-francuska zapraszająca Włochy do wzięcia udziału w dyskusji nad zagadnieniem hiszpańskim, została wysłana do Rzymu. Jest ona stosunkowo krótka.

zawiera bowiem około 600 słów. Utrzymana w tonie bardzo przyjaznym zaprasza Włochy do udziału w omówieniu jak najszybszym zagadnień związanych z obcą interwencją w Hiszpanii.













# KRONIKA KRAKOWA **Sport**

## REPERTUAR KIN:

ADRIA: „Blazen“  
 APOLLO: „Hrabina Wladinow“  
 ATLANTIC: „Dybuk“  
 BAGATELA: operetka „Przygoda w Grand Hotelu“  
 DOM ŻOŁNIERZA: „Pięć dziewczynec z Kanady“ i „W blasku słońca“  
 PROMIEN: „Szarża lekkiej brygady“  
 MUZEUM: „Barbara Radziwiłłówna“  
 SZTUKA: „Szesnatolatka“  
 STELLA: „Będzie lepiej“  
 SWIT: „Władca“  
 UCIECHA: „Znachor“  
 WANDA: „Ziemia błogostawiona“.

## Radio

Poniedziałek, 4 października  
 13.45 Koncert rozrywkowy  
 14.45 Wiad. bież. 14.50 Z wórczości K. Goldmarka (płyty)  
 15.05 Aud. dla dzieci 15.25 Lok. wiad. gosp. 18.10 Lok. wiad. gospodarze 18.10 Lok. wiad. sport. 18.15 Hummel - Beethoven koncert. 18.40 „Perpetuum mobile“ odczyt 18.55 Program. 23 Muzyka taneczna.

TYLKO w jedynej pralni „PERLA“  
 10 gr. Pranie kołnierzyka 10 gr  
 Czystczenie ubrania Zł. 3.50  
 Czystczenie sukni Zł. 2.—  
 Centrala: Kraków, Wolnica 8  
 Filia: Wrzesińska 1

## STRAJK OKUPACYJNY

W fabryce „Metal“, znajdującej się przy ul. Płaszowskiej w Krakowie, zastrajkowało 8 robotników. Strajkujący, którzy okupują warsztat pracy, domagają się podpisania umowy zbiorowej.

## „ŻELAZOPOL“

Kupno i sprzedaż używanych maszyn, łomu żelaza i metali  
 LUDWIK MISZCZYŃSKI  
 KRAKÓW-PODGÓRZE  
 Ul. Krakusa 32. Tel. 148-48 (przy III-cim moście)

## Sensacyjne aresztowania wśród komunistów

Nocy ubiegłej funkcjonariusze policji w Warszawie wkroczyli do mieszkania Abrama Ostrogi przy ul. Mylnej 9, gdzie według poufnych informacji odbywał się zjazd delegatów komunistycznych z całego szeregu miast prowincjonalnych. W mieszkaniu zastano 7 osób. Po przeprowadzonej rewizji wszystkich zebranych aresztowano. Są to: Izydor Kopman z Sosnowca, Majer Szapiro z Białej Podlaskiej, Stefan Janicki ze Zwolenia, Lejb Gutglas z Puław, Witold Kolasa, Lucjan Gawarewski z Żyrardowa i właściciel mieszkania, Ostroga.

## Okręgowy zjazd Związku Inwalidów.

W niedzielę obradował w Krakowie XIV Zjazd Delegatów Zw. Inwalidów R. P. okręgu krakowskiego w którym wzięło udział kilkaset osób. Zjazd był poświęcony sprawom wewnątrz organizacyjnym. Obrady, które toczyły się w sali saskiej poprzedziło nabożeństwo w kościele N. Marii Panny.

## Potworny mord rabunkowy pod Krakowem

Wczoraj w nocy do mieszkania byłego młynarza Marcina Wiśniewskiego lat 70 zam. w Brzezince k. Rudawy wpadło kilku bandytów. Jeden z bandytów zastrzelił starego młynarza i po stereryzowaniu syna i żony zamordowanego — inni bandyci splądrowali całe mieszkanie, zabierając 240 złotych oraz zegarki i inne kosztowności. Po odejściu bandytów rodzina obawiając się powrotu złooczyńców nie doniosła od razu po

licji o napadzie, wobec czego złoczyńcy zdobili umknąć. Jak się jednak dowiadujemy, władze policyjne już ustaliły na

zwiska bandytów i są już na tropie, tak, że ujęcie zbrodniarzy jest kwestią najbliższych godzin.

**JUŻ OD 1 ZŁOTEGO MOŻNA KUPIĆ**  
 ŁADNY ALBUM W OPRAWIE PŁÓCIENNEJ  
 W WYTWÓRNI albumów amatorskich  
**S. Raucher, Kraków**  
 Krakowska 29. I p.

## Donżuan zaskoczony przez męża Ucieka po linie z okna IV. piętra

Z Gdyni donoszą o tragicomicznej przygodzie, która tam spotkała w tych dniach pewnego handlowca. Nawiązał on mianowicie znajomość z przystojną żoną znajomego kupca, który w sprawach handlowych często wyjeżdżał z Gdyni. Wbrew regule, że mąż dowiaduje się o wszystkim najpóźniej w tym wypadku kupiec gdyński otrzymał informacje na ten temat dość wcześniej i postanowił sprawdzić je osobiście. Zapowiedziawszy żonie wyjazd na kilka dni do Warszawy, pożegnał się z nią czule i skierował się na dworzec. W rzeczy wistości zaś pozostał w mieście i śledził tok wypadków rozgrywających się w jego domu za pośrednictwem zaufanych przyjaciół. — Istotnie z nadejściem nocy otrzymał poufną wiadomość, że w mieszkaniu jego gości ów handlowiec. Nie namyślając się długo kupiec powrócił do mieszkania mieszczącego się na 4-tym piętrze. Drzwi oczywiście były zamknięte od wewnątrz. Głośne pukanie pozostało przez dłuższą chwilę bez skutku. Ostatecznie jednak „zaspana“ małżonka drzwi otworzyła, dość zagawiona, że się ją budzi z miłego snu. Zazdrosny Otello nie dał się jednak zwieść pozorami i zau

ważwszy otwarte drzwi od balkonu, skierował tam swe kroki. I nie na darmo. — Zauważył mianowicie na balkonie uwiązany koniec długiej liny, za jaką zwykle wieszka się bielizna na strychu, a na wysokości mniej więcej pierwszego piętra zsuwającą się postać młodego mężczyzny. Nie namyślając się długo dobył zazdrosny kupiec noża i przeciął linę, związaną na balkonie. Młody człowiek spadł na bruk, ale że znajdował się wów-

czas na niedużej wysokości doznał tylko lekkich okaleczeń nogi i głowy. Ale nie skończyła się na tym jego romantyczna przygoda — Ulica, na której wspomniane wypadki się rozegrały, należy do ruchliwych nawet w porze nocnej. Otóż przechodnie, zobaczywszy jęgością wyskakującego cego — jak mniemali — z okna wzięli go za spłoszonego włamywacza i poturbowawszy dla na uki odstawili na komisariat policyjny.



**OKULARY!!**  
 Nowoczesną technikę okularową. jasny widok w dal, zwiększoną ostrość widzenia, absolutny brak zmęczenia gwarantuje **Optyk Grössler** absolwent szkoły zawodowej dla optyków w Wiedniu.  
 Kraków, ul. Grodzka 41 Telefon Nr. 126-00  
 Wielki wybór! Solidna obsługa!

## Nasze wygrane w 39-tej Loterii

**100.000 zł.**  
 Nr. 53915  
**20.000 złotych** Nr. 168399

5.000 zł.	Nr. 105664	5.000 zł.	Nr. 145155
2.500 zł.	Nr. 28179	2.500 zł.	Nr. 137637
2.000 zł.	Nr. 37642	2.000 zł.	Nr. 46520
2.000 zł.	Nr. 79728	2.000 zł.	Nr. 2238
	2.000 zł.	Nr. 169357	

i mnóstwo wygranych mniejszych po zł. 1.000 i t. d.

Te wygrane niechaj będą dla Ciebie drogowskazem.

Zakup natychmiast los do 40-ej Loterii w naszej szczęśliwej kolekturze

**DAR, Kraków, św. Anny 2.**

Zamówienia zamiejscowe wykonuje się odwrotną pocztą. — Konto czekowe P. K. O. Nr. 408.078. **„DAR“** przynosi szczęście!

Cracovia — Garbarnia 1:0 (1:0)

Przy olbrzymim zainteresowaniu publiczności odbył się wczorajszy mecz między Cracovią i Garbarnią.

Bramkę dla Cracovii uzyskał Pająk po wolnym bitym przez Korbasa w 15 min. gry. — Sędzia p. Romanowski bardzo energiczny. Do ciekawych momentów należało wkroczenie na boisko komisarza P. P. z zastrzeżeniem co do zaostrej gry. Fakt taki zdarzył się dopiero po raz pierwszy na boiskach piłkarskich.

Poznań: Warta — Wisła 3:2.

W. Hajduki: Ruch — Pogoń 3:2.

## Ojciec wyrzucił dziecko z 3 piętra i sam się zabił

Bezrobotny Józef Ausiriak zamieszkały w Łodzi targnął się na życie, przecinając sobie żyły u rąk. Lekarz pogotowia opatrzył go i pozostawił w domu.

Wczoraj Austriak, podczas nieobecności żony wstał z łóżka i pochwytywszy swego 11-letniego synka wyrzucił go z okna III piętra na bruk, a następnie sam rzucił się w przepaść. W stanie agonii odwieziono ojca i syna do szpitala.

## Obłędna zazdrość 70-letniego starca o 65-letnią żonę

Do policji kołomyjskiej wpłynęło doniesienie 70-letniego Kazimierza P., oskarżające kilku sąsiadów o niebezpieczne pogroźki.

Przesłuchany przez policję staruszek złożył niezwykle wyjaśnienia, oskarżając swą żonę zgrzybiałą staruszkę, o zdradę małżeńską, przy czym jej przyjaciele mieli występować z niebezpiecznymi pogroźkami pod adresem zdradzonego męża.

Dochodzenie ujawniło zupełnie odmienny stan rzeczy.

Kazimierz P. był osobnikiem o chorobliwej manii prześlado wczel na tle rzekomych zdrad 65-letniej żony. Nieraz sąsiedzi musieli interweniować gdyż zazdrosny starzec katował wprost swą żonę, która bez najmniejszych oczywiście podstaw podejrzewał o niewierność małżeńską. Każdego z kim staruszka rozmawiała, zazdrośnik uważał za jej przyjaciela i urządzał mu wantury.

## Tragiczna śmierć policjanta w karambolu roweru z furmanką

Tragiczny wypadek wydarzył się na drodze łączącej Michów z Runem w pow. lubartowski. Droga tą w godzinach nocnych jechał na rowerze posterunkowy policji, Marian Gdowski z Michowa. Obok niego jechał Stanisław Opolski z Rudna.

W pewnej chwili na zakręcie post. Gdowski wpadł na jadącą z przeciwnej strony furmankę. Zderzenie było tak silne, że nieszczęśliwy policjant uderzył głową w dyszel poniósł śmierć na miejscu.

Właściciela furmanki, Kazimierza Guzińskiego, który jechał lewą stroną drogi i spał na koźle, zatrzymano i oddano do dyspozycji władz sądowych.